

RF: 29/20-03

2020-02-14

Spelinspektionen
registrator@spelinspektionen.se
Diarienummer: 18Li12693

Spelinspektionens föreskrifter och allmänna råd om förbud på viss vadhållning för att motverka manipulation av resultat inom sport samt rapportering av registrerad misstänkt manipulation

Riksidrottsförbundet (RF) lämnar här ett remissvar på ovanstående förslag.

Idrottsrörelsen betydelse för samhället finns tydligt framskrivet i prop. 1998/99:107 En idrottspolitik för 2000-talet - folkhälsa, folkrorelse och underhållning. Även i prop. 2009/10:55 Politik för det civila samhället har riksdagen betonat civilsamhällets betydelse för ett livskraftigt och demokratiskt samhälle. Ett av politikens viktigaste mål är att skapa goda förutsättningar för det civila samhället.

I prop. 2017/18:220 En omreglerad spelmarknad betonas att idrottens integritet särskilt ska värnas och idrottens intressen särskilt beaktas i detta föreskriftsarbete.

RF förvånas över att i förslaget till föreskrifter har idrottsrörelsens intressen och lagstiftarens intentioner på ett flertal politikområden endast i begränsad omfattning har beaktats. RF har mycket svårt att se att detta förslag med konsekvensutredning ska ligga till för beslut i Spelinspektionens styrelse.

Reglering som saknas i föreskrifterna

RF tycker det är oacceptabelt att ett förbud mot spel på lägre divisioner och breddidrott utelämnas helt i föreskrifterna. Ett sådant förbud är nödvändigt för att på ett trovärdigt och effektivt sätt kunna bekämpa matchfixning. Ur ett matchfixningsperspektiv finns det stora risker med att erbjuda spel på dessa lägre nivåer. Bevakningen från både förbund och media är väsentligt lägre, och idrottarna tjänar inga, eller lite, pengar på sitt utövande och är därmed mer sårbara. Det finns också en risk att idrottare eller hela föreningar kommer i kontakt med matchfixning på lägre nivåer och sedan tar med sig problematiken uppåt i seriesystemen i takt med eventuella idrottsliga framgångar.

Det faktum att de potentiella vinsterna med att fixa matcher och tävlingar på en låg idrottslig nivå är lägre än en eventuell manipulation av en match eller tävling på hög idrottslig nivå (på grund av omsättningen på spelmarknaden) är i sammanhanget oväsentligt. Den här typen av småskalig matchfixning hittar sällan vägen till den asiatiska spelmarknaden utan tar sin plats hos de spelbolag som finns "nära till hands", dvs våra licensierade spelbolag. Notera särskilt att "svenska" spelbolagens utbud och oddsättning dessutom ofta är en förutsättning för att asiatiska, eller andra oreglerade spelbolag, ska erbjuda motsvarande vadhållning eftersom de själva inte har tillräcklig kunskap om svenska matcher och tävlingar. Ett förbud mot att erbjuda spel på lägre nivå skulle således inte medföra att problemet flyttades till den oreglerade spelmarknaden i och med att enkelheten och tillgängligheten på spelmarknaden, som till stor del möjliggör denna typ av matchfixning idag, inte längre skulle bestå.

Manipulation av matcher och tävlingar på låg nivå, utan stora insatser på spelmarknaden fångas sällan upp av spelbolagens övervakningssystem, oavsett om det spelas på den reglerade eller oreglerade marknaden. Därför är sannolikt mörkertalet stort för just den här typen av manipulationer. Om Spelinspektionen anser att det är alltför svårt att reglera spel på lägre divisioner generellt bör myndigheten som ett första steg reglera spel på lägre divisioner inom fotboll som är den idrott som det spelas mest på och vad som är känt den idrott som har drabbats mest av matchfixning.

Eftersom spellagen ger möjlighet för Spelinspektionen att vidta andra åtgärder för att bekämpa manipulation, utöver en begränsning av spelutbudet, är det i högsta grad angeläget att det utrymme tas till vara på och att Spelinspektionens mandat att förbjuda spelobjekt skrivs fram tydligt i föreskrifterna. Behovet blev tydligt under sommaren 2019 då Svenska Fotbollförbundet (SvFF) rapporterade ett flertal misstänkta fall i division 2 Södra Svealand och uppmanade både Spelinspektionen och licensierade spelbolag att ta bort spel på den serien. Det blev tydligt att självregleringen i spelbranschen inte fungerar då endast 10 procent av de licensierade spelbolagen hörsammande uppmaningen.

Ytterligare synpunkter på föreskrifterna

1 kap

1§ - Även om RF i första hand ska värna idrotten som utövas i Sverige, så menar RF att det borde vara självklart att regleringar i föreskrifterna för att motverka matchfixning borde gälla för idrott utanför Sverige också. Spelobjekt som ökar risken för matchfixning borde rimligtvis vara problematiska såväl om evenemanget genomförs i Sverige som om evenemanget genomförs i Finland eller Tyskland.

2§ - Inga kommentarer.

2 kap

1§ - RF stödjer förslaget. RF saknar dock förbud mot spel på delmoment i matcher och tävlingar som inte har en tydlig koppling till slutresultatet. Hörnor, tekningar, inkast, dubbelfel och liknande delmoment kan nämligen också enkelt manipuleras av en enskild idrottare och riskerar dessutom att vara en inkörsport till grövre former av matchfixning.

2§ - RF stödjer förslaget. Även om RF är tveksamma till de faktiska effekterna av förslaget, då det är tämligen enkelt för ett spelbolag att erbjuda spel det motsatta, exempelvis istället för att kunna spela på en missad straff, så erbjuds konsumenten att spela på en räddad straff.

3§ - RF stödjer förslaget.

3 kap

1§ - Inga kommentarer.

2§ - För att effektivt bekämpa matchfixning är det av avgörande betydelse vilka omedelbara åtgärder spelbolagen är skyldiga att vidta vid misstanke om manipulation samt att inspektionen reglerar vilka möjligheter myndigheten ska ha att utfärda tillfälliga förbud mot spelobjekt som löper särskild risk att utsättas för manipulation.

Det är absolut inte tillräckligt med en årlig redovisning från spelbolagen till inspektionen, utan det måste finnas krav på akuta åtgärder från spelbolagens sida i samband med misstänkt manipulation. Att exempelvis misstänkt manipulation kan ske hos ett spelbolag i april år 1 men att ingen rapportering krävs från spelbolagens sida förrän sista mars år 2 är oacceptabelt. En sådan ordning gör det oerhört svårt för idrottsförbunden att motverka och utreda misstänkta fall och bidrar inte på ett verkningsfullt sätt i kampen mot matchfixning.

Det ger också en möjlighet för mindre nogräknade spelbolag att samla in information mot slutet av året och i rapporteringen trots att det inte har agerat önskvärt när misstanke uppstod.

RF menar att i likhet med vad som gäller penningtvätt borde regleringen var sådan att spelbolag omedelbart ska rapportera till Spelinspektionen vid misstanke om matchfixning.

RF menar att en av de viktigaste uppgifterna för Spelinspektionen i arbetet att motverka matchfixning torde vara att löpande samla in och analysera aggregerad information för att hitta mönster och tidigt agera genom att exempelvis förbjuda vissa spelobjekt och informera myndigheter, spelbolag och idrottsrörelsen för att motverka matchfixning. Om Spelinspektionen inte anser sig ha den uppgiften, mandatet eller resurserna måste regeringen tillse att det så blir.

En omedelbar och utförlig rapporteringsskyldighet och nära samverkan mellan Spelinspektionen och RF kommer underlätta för de olika idrottsförbunden att inom *idrottens matchfixningsreglemente* straffa spelare, ledare och andra funktionärer som medverkar i matchfixning framförallt genom avstängningen från att delta i idrott upp till 10 år. Straff som enligt Polismyndigheten ofta kan upplevas mer kännbara än exempelvis en villkorlig dom i domstol.

Konsekvensutredning av föreskrifterna

RF anser att konsekvensutredningen har en stark tonvikt på konsekvenserna ur ett kanaliseringssperspektiv. Det är förvånande då syftet med föreskrifterna är att skydda idrotten och konsumenterna från matchfixning. Om svenska konsumenter vänder sig till olicensierade spelbolag för att satsa pengar på spelobjekt som är olämpliga ur ett matchfixningsperspektiv kan inte slutsatsen vara att legalisera de riskfyllda spelobjekten i

Sverige. Åtgärderna måste snarare rikta sig mot att hindra svenska konsumenter från att söka sig till den illegala spelmarknaden.

RF anser att konsekvensutredningen av alternativa lösningar har en mycket grund analys av konsekvenserna av ett förbud på spel på lägre divisioner. Exempelvis saknas uppgifter om omsättning på dessa divisioner och antal kunder som spelar på de lägre divisionerna. Argumentationen är endast hypotetisk och saknar reell grund. Vidare saknas statistik och fakta från spelbolagens centrala övervakningsorgan, hur många misstankar om matchfixning som har rapporterats in som de facto har lett till att vadslagning stoppas på spelobjektet.

Vidare förvånas RF över att Spelinspektionen framhårdar i att dess huvudsakliga uppgift är att följa upp licenshavarnas rutiner och system, inte förekomsten och utvecklingen av matchfixning.

Med tanke på lagstiftarens betoning på att idrottsrörelsens intressen särskilt ska beaktas anser RF att konsekvensutredningens beskrivning av föreskrifternas effekt för idrottsrörelsen är mycket bristfällig. Den består av en mening som endast är ett konstaterande av föreskrifterna och inte en analys av konsekvenserna.

Avslutningsvis anser RF att det är anmärkningsvärt att konsekvensutredningen inte redogör alls för vilka de kostnadsmässiga och andra konsekvenser av regleringen får för idrottsrörelsen.

För frågor kontakta Jakob Uddeholt, jakob.uddeholt@rfsisu.se, 08-699 60 18

Sveriges Riksidrottsförbund

Stefan Bergh
Generalsekreterare